

Sprawiedliwość (cedek) – trzyliterowy rdzeń

Czynienie tego, co słuszne

Dla przyjęcia pouczenia o rozważnym postępowaniu, o sprawiedliwości i prawie, i prawości – Przyp. 1:3.

Trzy słowa hebrajskie: „cedek”, „cedeka” i „cadik” oznaczają sprawiedliwość, miłosierdzie i Sprawiedliwego. Rdzeń tych hebrajskich słów daje początek dużej rodzinie wyrazów, w której każdy z nich ma swoje szczególne znaczenie. Wszystkie one są powiązane, łączą się ze sobą.

W innych tłumaczeniach wersetu przewodniego, różne słowa angielskie zostały użyte w miejsce słowa „sprawiedliwość”. Przekład NIV używa słowa „prawo”, przekłady NASB i Youngs Literal używają słowa „prawość”. Hebrajskie słowo o numerze 6664 w konkordancji Stronga posiada fonetyczny zapis „CeDeQ” i oznacza sprawiedliwość i prawość; to, co prawe lub sprawiedliwe lub prawidłowe, słuszność.

Polska transliteracja fonetycznego zapisu tego słowa hebrajskiego to „cedek”. Hebrajskie słowa „cedek”, „cedeka” oraz powiązane słowo „cadik” lub „sprawiedliwa osoba”, wszystkie mają ten sam rdzeń.

Z perspektywy analizy Starego Testamentu widać, że te słowa są również zgrupowane razem w Konkordancji Stronga i skupiają się wokół słowa oznaczonego numerem 6664. Numer 6664 w konkordancji Stronga to „cedek”, 6666 to „cedeka”, zaś 6662 to „cadik” (przymiotnik). Te trzy słowa hebrajskie mają ten sam rdzeń. Składa się on z trzech liter, czytając od lewej do prawej: ק צ ר — cade, dalet i kof.

Rdzeń w czasownikach i większości rzeczowników w językach semickich zwykle stanowi sekwencja spółgłosek (lub nie-samogłosek). Języki semickie mają tę unikalną cechę, że duża większość rdzeni spółgłoskowych składa się z trzech spółgłosek. Trzyliterowy rdzeń omawianych trzech słów jest pokazany w języku polskim przez C - D - Q, uzupełniony przez samogłoski.

Sprawiedliwość ze sprawiedliwością

Pierwsze z trzech omawianych słów z trzyliterowym rdzeniem, „cedek”, występuje w Piśmie Świętym w

powtórzeniu: „O sprawiedliwość, li tylko o sprawiedliwość będziesz zabiegał” (5 Mojż. 16:20).

Tłumaczenie biblii hebrajskiej jest trochę bardziej dosłowne: „Sprawiedliwość, sprawiedliwość powinieneś przestrzegać, abys żył” (5 Mojż. 16:20, JPS 1917). Zastosowane powtórzenie sugeruje, że aby być sprawiedliwym, należy czynić sprawiedliwość w sposób bezstronny. Innymi słowy, być obiektywnym, czyniąc zadość sprawiedliwości. Czynić sprawiedliwość w sposób godziwy. Nie obdarzać żadnej ze stron względami. Jeden tłumacz nawet przełożył słowo „cedek” na „równość”. Przekład Biblii opublikowany nakładem wydawnictwa Schocken Books brzmi: „Równości, równości przestrzegać będziesz, abys żył”.

Co znaczą te słowa?

„Cedek” / „Cedeka” wydają się być trudne do dokładnego przetłumaczenia ze względu na subtelne odcienie znaczeniowe – sprawiedliwość, miłość, prawość, spójność, równość, uczciwość i niewinność. Wygląda na to, że mają one głębsze znaczenie niż sprawiedliwość rozumiana jako ścisłe przestrzeganie obowiązujących przepisów prawnych. Dobrym przykładem, ilustrującym różnicę pomiędzy znaczeniem tego słowa, a jego wyłącznie legalistycznym zastosowaniem jest werset: „A jeżeli to jest człowiek ubogi, to nie położysz się spać pod jego zastawem. Zwróć mu zastaw przed zachodem słońca, aby mógł położyć się do snu w swojej odzieży i aby ci błogosławił, a tobie zostanie to poczytane za sprawiedliwość przed Panem, Bogiem twoim” (5 Mojż. 24:12-13).

„Cedeka” nie może oznaczać w tym wypadku jedynie legalistycznego czynienia sprawiedliwości. Dotyczy chociażby sytuacji, gdy ubogi, posiadający zaledwie jeden płaszcz, oddał go pożyczkodawcy jako zabezpieczenie udzielonej pożyczki. Pożyczkodawca ma prawo zatrzymać płaszcz do czasu, gdy pożyczka zostanie spłacona. Pismo Święte przestrzega, że przestrzeganie samej litery prawa w takim przypadku jest po prostu złe. Mamy obowiązek czynić sprawiedliwość w połączeniu z miłosierdziem.

Ścisłe stosowanie prawa lekceważy położenie ubogiego, który nie ma nic innego, czym mógłby się ogrzać podczas zimnej nocy.

Dlaczego sprawiedliwość jest tak ważna dla Judaizmu?

Sprawiedliwość musi być bezstronna. Prawo, jak zostało to opisane w Pięcioksięgu, nie czyni różnicy pomiędzy bogatym a biednym, mocnym a słabym, tubylcem a przybyszem. „Nie bądźcie stronniczy w sądzie, wysłuchujcie jednakowo małego i wielkiego, nie lękajcie się nikogo, gdyż sąd należy do Boga” (5 Mojż 1:17). Sprawiedliwość połączona ze współczuciem daje w wyniku „cedek”, pierwszą niezbędną rzecz dla przyzwoitego społeczeństwa. Współczucie zawiera się w zrozumieniu hebrajskiego słowa „cedek”. Współczucie to nieodłączny element tego słowa.

Sprawiedliwy

W języku hebrajskim „cadik” znaczy „sprawiedliwy”, pomost między Bogiem a Jego wyznawcami. Mamy zatem trzecie z naszych trzyliterowych słów – „Tzaddik” (przymiotnik, czasami stosowany jako rzeczownik). „Cedek”, „cedeka”, i teraz „cadik”. Hebrajskie słowo

„Tzaddik” ma numer 6662 w Konkordancji Stronga. Wydanie tej konkordancji z 2001 roku podaje, że w Biblii Króla Jakuba zostało ono przetłumaczone jako: prawy, uczciwy (163), sprawiedliwy (42), zgodny z prawem (1).

W szerszym ujęciu, „Tzaddik” to tytuł nadawany w Judaizmie osobom uważanym za prawe, takim jak postaci biblijne, a później, duchowi przywódcy. W tradycji żydowskiej, spośród postaci starotestamentalnych, Józef, syn Jakuba, często jest nazywany „Tzaddik”. Tym, co wyróżnia Józefa, że jest nazywany „Tzaddik”, jest to, że podczas gdy wszyscy inni Patriarchowie żyli jako pasterze, świętość i prawość Józefa okazały się, gdy żył będąc otoczonym światowością – był prawy nawet wśród Egipcjan i wszystkich otaczających go pokus.

Komentarz: sowo „cedek” ma swoje znaczenie w przypadku niektórych wymownych imion: Sadok był najwyższym kapłanem w czasach Króla Dawida oraz Melchisedek, król sprawiedliwości.

Gray Jonathan